

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS
Institutet för hälsa och välfärd
National Institute for Health and Welfare

Kasvatus- ja perheneuvola- toiminta 2012

Uppfostrings- och familjerådgivnings- verksamheten 2012

Tuula Kuoppala
+358 29 524 7234
tuula.kuoppala@thl.fi

Salla Säkkinen
+358 29 524 7064
salla.sakkinen@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
PL 30 (Mannerheimintie 166, Helsinki)
00271 Helsinki
Puhelin: + 358 29 524 6000
www.thl.fi

Avaintulokset

Kasvatus- ja perheneuvolatoiminta on järjestetty kunnissa monilla eri tavoilla. Vuotta 2012 koskevien tietojen mukaan kasvatus- ja perheneuvolapalvelut on organisoitu sosiaalihuollon palveluiden yhteyteen 31 prosentissa kuntia. 15 prosentissa kunnista palvelut toteutetaan terveydenhuollon yhteydessä.

Noin 19 prosentissa kunnista palvelut on organisoitu tiettyyn omaan kokonaisuuteensa, johon on koottu monenlaisia palveluja, ja 18 prosentissa palvelut on järjestetty muulla tavoin, kuten ostopalveluina yksityisiltä palveluntuottajilta.

Vuotta 2012 koskevien tietojen mukaan 41 prosenttia kasvatus- ja perheneuvolojen asiakkaista oli 7–15-vuotiaita lapsia. Kasvatus- ja perheneuvolaan hakeutumisen pääsyyinä olivat 61 prosentissa lasten ongelmat.

Kasvatus- ja perheneuvolan asiakkaaksi saattoi pääsääntöisesti hakeutua itse ilman lähetettä tai maksusitoumusta. Ensimmäiseen asiakastapaamiseen pääsyä joutui odottamaan keskimäärin hieman yli kuukauden vuonna 2012.

Kasvatus- ja perheneuvolojen henkilöstöstä 54 prosenttia oli kokoaikaisia psykologeja ja sosiaalityöntekijöitä. Kasvatus- ja perheneuvolatyöntekijöistä 73 prosenttia työskentelee kokoaikaisesti.

Tiedonkeruu ja vastauskato

Tilastoraportin tiedot perustuvat kunnille lähetettyyn kyselyyn jossa selvitettiin mm. sitä, miten kasvatus- ja perheneuvolatoiminta oli kunnissa järjestetty. Kaikkiaan 279 kuntaa palautti sähköisen lomakkeen. Vastanneet kunnat kattavat 90,9 prosenttia väestöstä. Kyselyyn jätti vastaamatta 57 kuntaa. Kysymyskohtaisten vastausten määrä sen sijaan vaihteli jonkin verran.

Kasvatus- ja perheneuvolatoimintaa koskevia erillisselvityksiä on tehty aiemmin vuosilta 1991, 1997, 2002 ja 2007. Aiemmin tilastokysymykset lähetettiin suoraan kasvatus- ja perheneuvoloille. Vuoden 2012 kysely sen sijaan lähetettiin kuntien virallisiin sähköpostiosoitteisiin.

Vuoden 2012 tietojen keruun ohella haluttiin selvittää, miten kasvatus- ja perheneuvolatoiminta on kunnissa organisoitu. Nyt saatuja tuloksia käytetään hyödyksi suunniteltaessa tulevien vuosien kasvatus- ja perheneuvolatoiminnan tiedonkeruuta.

Näiden erillisselvitysten lisäksi Tilastokeskus kerää vuosittain Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoon tietoja kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaiden lukumääristä. Tilastokeskuksen ja THL:n keräämillä asiakasmäärillä on toisistaan poikkeavat määritelmät. Tilastokeskuksen kasvatus- ja perheneuvontatilastossa asiakkaiksi ilmoitetaan myös palveluja käyttäneet muut perheenjäsenet, kun taas THL tilastoi ainoastaan asiakkaiksi kirjattujen henkilöiden lukumäärät, ei muita perheenjäseniä.

Kasvatus- ja perheneuvoloiden asiakasmäärät

Taulukko 1. Vastausten kattavuus koko maan väestöstä 2012

	Lkm	%	Väestö 31.12.	%
Kysymykseen vastanneet kunnat	271	80,7	4 839 933	89,2
Ei vastanneet kunnat	65	19,3	586 741	10,8
Kuntien lkm yhteensä 2012	336	100	5 426 674	100,0

Vuonna 2012 oli kyselyyn vastanneissa kunnissa 48 447 asiakasta. Yhteensä 41 % kasvatus- ja perheneuvolan asiakkaista oli kouluikäisiä eli 7–15-vuotiaita lapsia. Aikuisia, 22 vuotta täyttäneitä, oli 35 % asiakkaista. Alle kouluikäisiä asiakkaita oli 19 % ja 16–21-vuotiaita oli 5 %. (Kuvio 1.).

Vuoden 2012 tiedonkeruussa määriteltiin asiakkaaksi henkilö, joka oli kirjattu palvelun saajaksi. Vuotta 2007 koskevassa kasvatus- ja perheneuvolakyselyssä¹ asiakkaaksi kirjattiin myös neuvolassa vuoden aikana käyneet perheenjäsenet. Vuoden 2007 ja 2012 asiakasmääriä ei näin ollen voi täysin verrata keskenään. Kuitenkin molempien näiden kyselyjen tuloksista voi nähdä, että 7–15-vuotiaat lapset olivat selvä enemmistö asiakkaista (kuvio 1.).

Vuoden 2012 kyselyn tulosten mukaan poikien osuus korostui alle 16-vuotiaiden ikäryhmissä, kun taas yli 16-vuotiaiden ikäryhmissä enemmistö oli naisia (kuvio 2.). Vastaavanlaiset suhteelliset prosenttiosuudet oli luettavissa myös vuotta 2007 koskevassa kyselyssä.

Joissain kunnissa ilmoitettiin myös, että asiakastietojärjestelmästä ei saada raportoitua henkilön sukupuolta. Oheisissa tapauksissa lukumäärä ilmoitettiin yhteensä lukuna ilman sukupuoli-jakaumaa.

Tilastokeskus kerää vuosittain Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoon tietoja kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaiden lukumääristä. Tilastokeskuksen ja THL:n keräämät asiakasmäärät eroavat toisistaan määritelmällisesti. Tilastokeskuksen kasvatus- ja perheneuvontatilastossa asiakkaita (79 824 asiakasta vuonna 2012²) ilmoitetaan myös palveluja käyttäneet perheenjäsenet, kun taas THL tilastoi ainoastaan asiakkaita kirjattujen henkilöiden lukumäärät, ei muita perheenjäseniä.

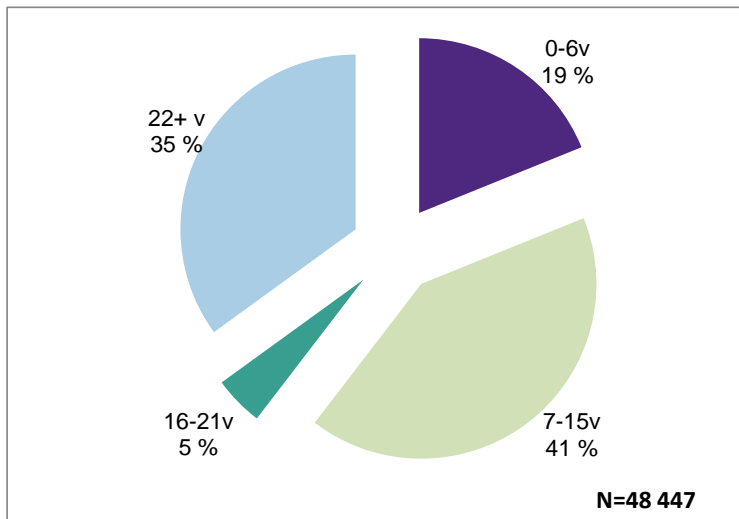
¹ Lähde: Kasvatus- ja perheneuvonta 2007 [<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201204193800>]

² Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus. [www.sotkanet.fi]

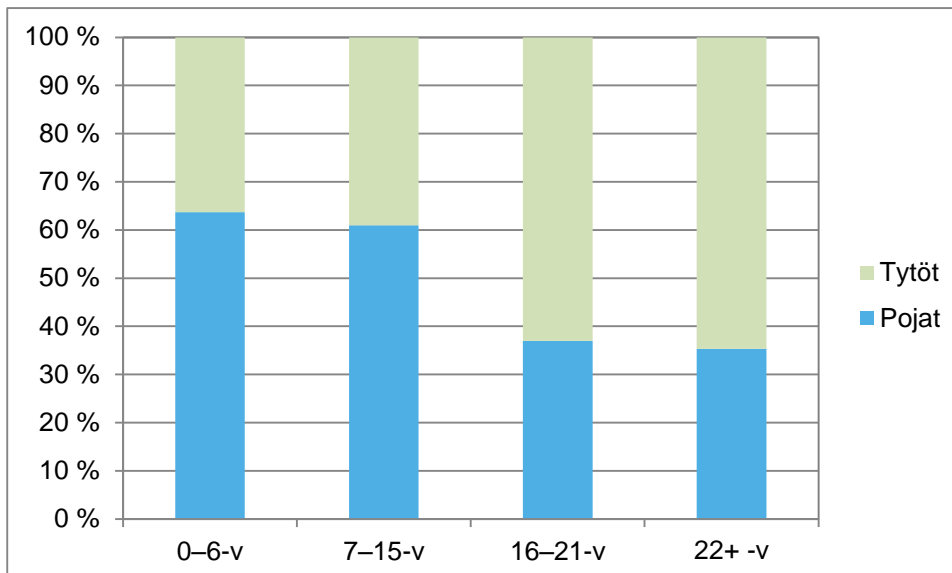
Taulukko 2. Kasvatus- ja perheneuvoloiden asiakkaat ikäryhmittäin sekä osuus vastaavasta väestöstä 2012, %

	0–6-v.	7–15-v.	16–21-v.	22+-v.	Yhteensä
Kyselyyn vastanneiden kuntien asiakkaat ikäryhmittäin	9 139	20 122	2 226	16 960	48 447
Ikäryhmien osuus kyselyyn vastanneiden kuntien vastaavasta väestöstä, %	2,4	4,3	0,6	0,5	1,0
Ikäryhmien osuus kyselyyn koko maan vastaavasta väestöstä, %	2,2	3,8	0,6	0,4	0,9

Kuvio 1. Kasvatus- ja perheneuvoloiden asiakasmäärien jakautuminen ikäryhmittäin 2012, %

Kuvio 2. Kasvatus- ja perheneuvolan asiakkaat sukupuolen mukaan ikäryhmittäin 2012, %

Palvelua saaneet asiakasperheet

Taulukko 3. Vastausten kattavuus koko maan väestöstä 2012

	Lkm	%	Väestö 31.12.	%
Kysymykseen vastanneet kunnat	260	77,4	4 671 332	86,1
Ei vastanneet kunnat	76	22,6	755 342	13,9
Kuntien lkm yhteensä 2012	336	100	5 426 674	100

Kyselyyn vastanneiden kuntien mukaan kasvatus- ja perheneuvoloiden asiakkaana oli vuoden 2012 aikana yhteensä 32 209 perhettä³, joka on 5,6 % kaikista maan lapsiperheistä⁴. Perheiden lukumäärää koskevaan kysymykseen vastasi 260 kuntaa.

Vuoden 2007 kyselyn tulosten mukaan kasvatus- ja perheneuvoloissa asioivia perheitä olisi ollut 29 292, mutta oikean määrän arveltiin kuitenkin olevan 32 000. Arvio perustui tuolloin siihen, että 10 perheneuvola oli jättänyt vastaamatta kyselyyn. Perheiden lukumäärää ei näin ollen ole mahdollista suoraan verrata edellisen vuoden 2007 tilastokyselyn tuloksiin.

Muutamissa, vuotta 2012 koskevissa vastauksissa kerrottiin, että perheiden lukumäärä oli arvio. Palvelua saaneet kasvatus- ja perheneuvolan asiakkaat kirjataan asiakkaan, yksittäisen henkilön, ei perheen mukaan. Vastauksissa kerrottiin myös, että samasta perheestä saattoi asioida useampi perheenjäsen erikseen vuoden aikana tai että perheen kokoonpano saattoi muuttua asiakkuuden aikana.

Perheiden asiakkaaksi hakeutumisen pääsyy

Taulukko 4. Vastausten kattavuus koko maan väestöstä 2012

	Lkm	%	Väestö 31.12.	%
Kysymykseen vastanneet kunnat	239	71,1	4 395 199	81,0
Ei vastanneet kunnat	97	28,9	1 031 475	19,0
Kuntien lkm yhteensä 2012	336	100	5 426 674	100

Kasvatus- ja perheneuvolaan hakeutumisen pääsyy olivat useimmiten lasten ongelmat. Kaikkiaan 61 % tapauksista koski lasten ongelmia, jotka liittyivät mm. tunne-elämän vaikeuksiin, sopeutumisongelmiin sekä oppimiseen ja kehitykseen liittyviin ongelmiin. Perheongelmat olivat palveluun hakeutumisen tulossyynä 22 % tapauksista. Muita perheen asiakkaaksi hakeutumisen pääsyyt olivat parisuhdeongelmat (10 %) ja muut syyt (7,5 %). Vastauksissa ”muu syy -luokkaan” ilmoitettiin tarkennukseksi mm. perheasioiden sovittelu, akuutit kriisit ja lausuntopyynnöt.

Kun vuoden 2012 kasvatus- ja perheneuvonnan kyselyn tuloksia verrataan edellisen kyselyn tuloksiin, voidaan todeta, että pääsyyt hoitoon hakeutumiselle ovat pysyneet samoina. Lasten ongelmat hieman korostuivat edelliseen kyselyyn verrattuna, jolloin lasten ongelmien vuoksi asiakkaaksi hakeuduttiin 54 % tapauksista. Kyselyt eivät sisällöltään ja määritelmiltään täysin vastaa toisiaan, joten vastausten vertailu on suuntaa antava.

³ Perheiksi luetaan tässä tilastossa ydinperheet, uusperheet, yksinhuoltaja tai lähihuoltaja lapsineen, kodin ulkopuolelle sijoitettu nuori tai muu. Perheiden tarkemmat määrittelyt löytyvät liitteenä olevalta tiedonkeruulomakkeelta.

⁴ Lähde: Väestö- ja kuolemansyytilastot. SVT. Tilastokeskus [www.sotkanet.fi]

Kuntien vastauksissa haluttiin korostaa, että yhden syyn nimeäminen koko perheelle saattaa olla hankalaa, jopa mahdotonta. Vastauksissa muistutettiin, että asiakkaaksi on kirjattu palvelun saaja (yksi henkilö) ja että samasta perheestä saattaa olla asiakkaana useampi perheenjäsen erilaisine ongelmineen.

Taulukko 5. Perheiden asiakkaaksi hakeutumisen pääsyyt 2012

Perheiden asiakkaaksi hakeutumisen pääsyy	Lkm	%
Perheongelmat	6 108	21,7
Parisuhdeongelmat	2 759	9,8
Lapsen ongelmat	17 203	61,1
Muu syy	2 105	7,5
Yhteensä	28 175	100

Kasvatus- ja perheneuvolan asiakkaaksi hakeutuminen

Taulukko 6. Vastausten kattavuus koko maan väestöstä 2012

	Lkm	%	Väestö 31.12.	%
Kysymykseen vastanneet kunnat	276	82,1	4877610	89,9
Ei vastanneet kunnat	60	17,9	549064	10,1
Kuntien lkm yhteensä 2012	336	100	5426674	100

Kasvatus- ja perheneuvolan asiakkaaksi saattoi pääsääntöisesti hakeutua itse, näin vastasi 247 kuntaa. Vain yksittäisissä kunnissa asiakkaaksi hakeutuminen edellytti läheteen tai maksusitoumuksen. Yhden kunnan vastauksessa kerrottiin, että asiakkaaksi hakeutumisen tavat vaihtelevat sekä toiminnoittain että järjestämisen osalta. Puheterapeutille tarvitaan lähete neuvolasta tai kouluterveydenhuollosta. Osa terapioiden tuotetaan ostopalveluina ja niihin vaaditaan maksusitoumus. Nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluihin (ostopalveluja) voidaan ohjata myös ilman varsinaista lähetettä.

Taulukko 7. Kasvatus- ja perheneuvolaan asiakkaaksi hakeutuminen 2012

Asiakkaaksi hakeutuminen	Kuntien lkm	Vastausten jakautuminen, %	Väestö 31.12.	Saadut vastaukset suhteutettuna vastanneiden kuntien väestöön, %	Saadut vastaukset suhteutettuna koko maan väestöön, % (N=5 426 674)
Asiakkaaksi voi hakeutua vapasti itse	247	89,5	4 515 269	92,6	83,2
Tarvitaan lähete	3	1,1	45 397	0,9	0,8
Tarvitaan maksusitoumus	2	0,7	12 517	0,3	0,2
Tarvitaan lähete ja maksusitoumus	1	0,4	2 490	0,1	0,0
Muu tapa	23	8,3	301 937	6,2	5,6
Yhteensä	276	100	4 877 610	100	89,9

Ensimmäiseen kasvatus- ja perheneuvolan asiakastapaamiseen pääsy

Taulukko 8. Vastausten kattavuus koko maan väestöstä 2012

	Lkm	%	Väestö 31.12.	%
Kysymykseen vastanneet kunnat	267	79,5	4 250 296	78,3
Ei vastanneet kunnat	69	20,5	1 176 378	21,7
Kuntien lkm yhteensä 2012	336	100	5 426 674	100

Kasvatus- ja perheneuvolan ensimmäiseen asiakastapaamiseen pääsyä joutui odottamaan keskimäärin hieman yli kuukauden eli 37 päivää (taulukko 9). Kuntien lähettämien vastausten mukaan kahdessa kunnassa tapaaminen järjestyi jo samana päivänä, ja 20 kunnassa aika tapaamiseen järjestyi viikon kuluessa (7 päivää). Yli 3 kuukautta ensimmäistä asiakastapaamista joutui odottamaan 18 kunnassa (taulukko 10). Pisimpään tapaamista joutui keskimäärin odottamaan jopa puoli vuotta (180 päivää).

Kuntien vastauksista kävi myös ilmi, että tarkan keskiarvon laskeminen oli haastavaa ja paikoin jopa mahdotonta. Näin ollen keskimääräinen palveluun pääsy aika puuttuu osalla kunnista joko kokonaan tai se on arvio.

Vuoden 2012 palveluun pääsyn tuloksia ei suoraan voi verrata vuoden 2007 kyselyn tuloksiin, jolloin kysymykseen saattoi vastata vapaaehtoisesti tai arvioimalla. Kuitenkin keskimääräisiä odotusaikoja vertaillen voidaan todeta, että vuonna 2007 palveluun pääsi alle kuukaudessa,⁵ kun taas viisi vuotta myöhemmin vuonna 2012 odotusaika oli keskimäärin yli kuukauden (taulukko 9).

Taulukko 9. Ensimmäiseen asiakastapaamiseen pääsyn pituus (päiviä) vastausten hajonta 2012

	Lkm/päiviä
Keskiarvo	37
Mediaani	30
Keskihajonta	33
Pienin arvo	0
Suurin arvo	180

Taulukko 10. Ensimmäiseen asiakastapaamiseen pääsyn odotusaika jaksotettuna kunnittain ja väestömäärän mukaan 2012

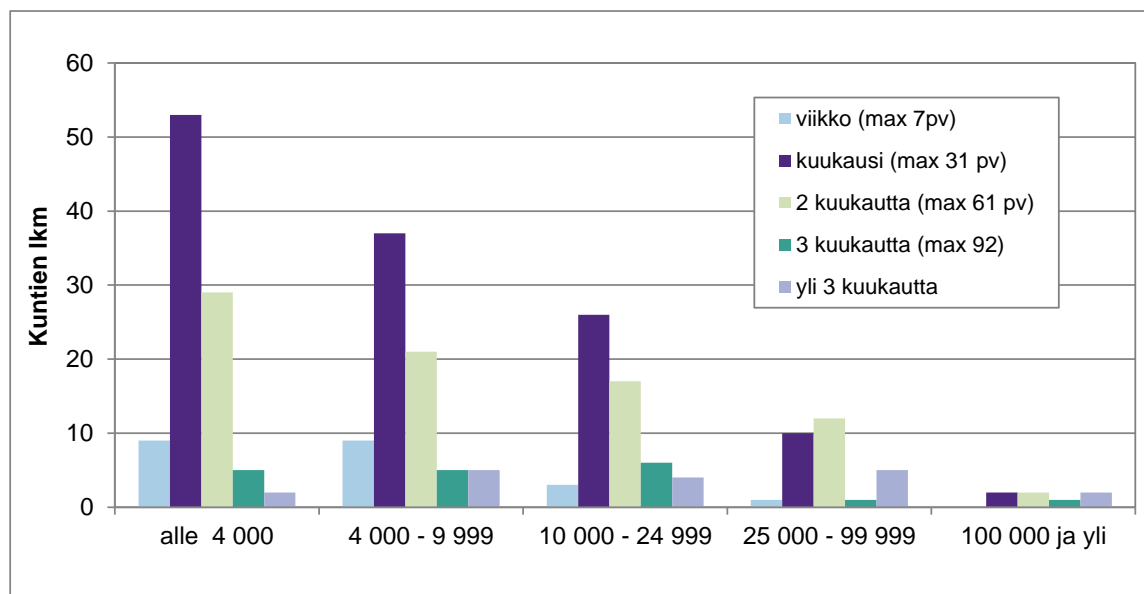
	Lkm	%	Väestö 31.12.	%
viikko (max 7pvää)	22	8,2	151 806	3,3
kuukausi (max 31 pvää)	128	47,9	1 914 482	41,7
2 kuukautta (max 61 pvää)	81	30,3	1 471 957	32,1
3 kuukautta (max 92)	18	6,7	441 665	9,6
yli 3 kuukautta	18	6,7	612 723	13,3
Vastanneet kunnat yhteensä	267	100	4 592 633	100

⁵ Lähde: Kasvatus- ja perheneuvonta 2007, Tilastotiedote 26/2008. [<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201204193800>]

Taulukko 11. Ensimmäiseen asiakastapaamiseen pääsyn odotusaika kuntien väestöpohjan mukaan 2012

Kunnan koko/asukkaita	Kuntien lukumäärä					
	viikko (max 7pv)	kuukausi (max 31 pv)	2 kuukautta (max 61 pv)	3 kuukautta (max 92)	yli 3 kuukautta	yhteensä
alle 4 000	9	53	29	5	2	98
4 000-9 999	9	37	21	5	5	77
10 000-24 999	3	26	17	6	4	56
25 000-99 999	1	10	12	1	5	29
100 000 ja yli	0	2	2	1	2	7
Yhteensä	22	128	81	18	18	267

Kuvio 3. Ensimmäiseen asiakastapaamiseen pääsyn odotusaika kuntien väestöpohjan mukaan 2012

Asiakastyö käynteinä kasvatus- ja perheneuvoloissa

Taulukko 12. Vastausten kattavuus koko maan väestöstä 2012

	Lkm	%	Väestö 31.12.	%
Kysymykseen vastanneet kunnat	233	69,3	3 983 464	73,4
Ei vastanneet kunnat	103	30,7	1 443 210	26,6
Kuntien lkm yhteensä 2012	336	100	5 426 674	100

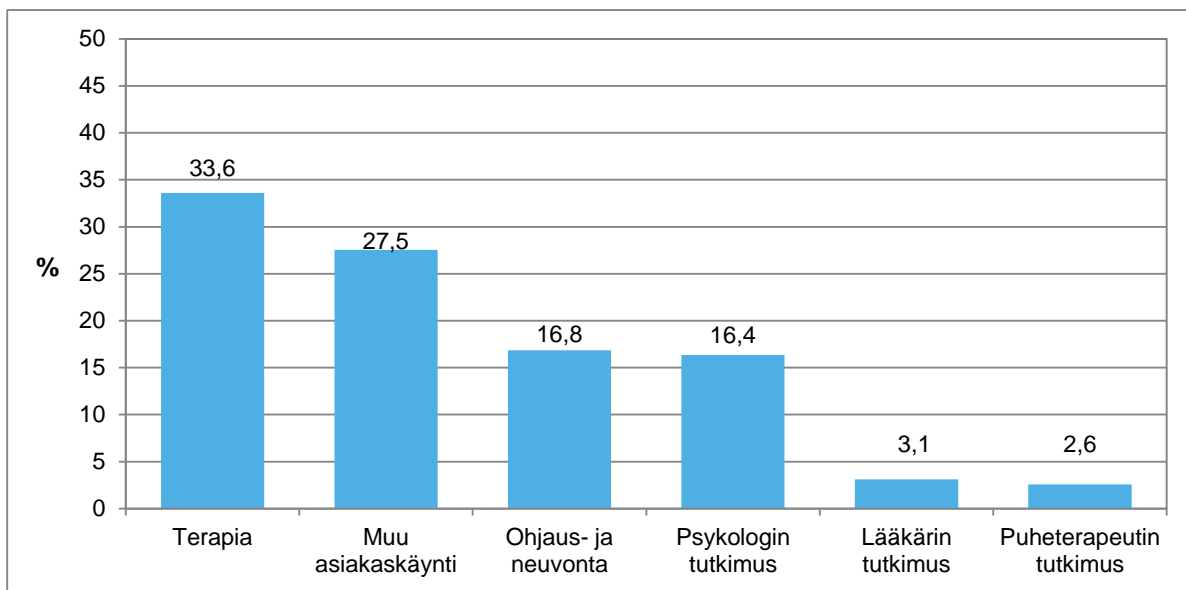
Kasvatus- ja perheneuvoloihin tehtiin vuoden 2012 aikana yhteensä 219 998 käyntiä. Käynniksi laskettiin asiakkaan tapaamiskerta riippumatta sen ajallisesta pituudesta tai tapaamiseen osallistuneiden ammattihenkilöiden tai muiden perheenjäsenten määrästä.

Asiakastyö kasvatus- ja perheneuvoloissa jakaantui eri työmuotojen mukaan siten mitä hoitomuotoa asiakastyössä toteutettiin. Asiakastyöstä 33,6 % oli terapiaa, 16,8 % ohjausta ja neuvontaa, 16,4 %

psykologin tutkimusta ja 3,1 % lääkärin tutkimusta. Toiseksi eniten, 27,5 % asiakaskäyntejä, kirjattiin vastauksissa vaihtoehtoon ”muu asiakaskäynti”. Tähän asiakaskäyntiin sisältyy tiedonkeruuohjeen mukaan kaikki se muu hoito tai palvelu, joka ei sisälly muihin edellä mainittuihin vaihtoehtoihin. Tiedonkeruussa saadun palautteen mukaan muuhun hoitoon sisältyy mm. asiakkaiden haastattelutapaamisia, joissa esim. vanhempia haastatellaan lapsen taustoista (alkuarviointi). (Kuvio 4 ja taulukko 13.)

Kuntien lähettämässä palautteissa toivottiin, että asiakaskäynnit voitaisiin ilmoittaa suoritteina. Tällöin saataisiin näkyviin käytetty todellinen työpanos, mikäli tapaamiseen on osallistunut useampia työntekijöitä.

Kuvio 4. Kasvatus- ja perheneuvoloiden asiakaskäyntien osuudet työmuodoittain 2012, %

Taulukko 13. Asiakastyö käynteinä luokiteltuna kasvatus- ja perheneuvolassa toteutuneen hoidon mukaan 2012

Asiakaskäynnit toteutuneen hoitomuodon mukaan	Lkm
Ohjaus- ja neuvonta	37 044
Lääkärin tutkimus	6 850
Puheterapeutin tutkimus	5 644
Psykologin tutkimus	35 987
Tutkimus yhteensä	48 481
Terapia	73 924
Muu asiakaskäynti	60 549
Yhteensä	219 998

Vuosien 2012 ja 2007 kyselyn tulokset eivät ole verrannollisia keskenään, mutta suuntaa antavia päätelmiä niistä voidaan kuitenkin tehdä. Tulosten perusteella näyttää siltä, että ohjaus- ja neuvontakäynnit ovat lisääntyneet suhteessa muihin asiakaskäynteihin ja tutkimustyön osuus on vastaavasti vähentynyt.

Taulukko 14. Asiakastyö käynteinä luokiteltuna kasvatus- ja perheneuvolassa toteutuneen hoidon mukaan 2007, %⁶

Perheasioiden sovittelu	Ohjaus- ja neuvonta	Tutkimus	Terapia	Ei tietoa
1,5	12,4	31,8	34,3	19,9

Perheasioiden sovittelu

Taulukko 15. Vastausten kattavuus koko maan väestöstä 2012

	Lkm	%	Väestö 31.12.	%
Kysymykseen vastanneet kunnat	262	78,0	4 777 901	88,0
Ei vastanneet kunnat	74	22,0	648 773	12,0
Kuntien lkm yhteensä 2012	336	100	5 426 674	100

Kaikkiaan 176 kuntaa ilmoitti, että kasvatus- ja perheneuvoloissa on mahdollisuus myös perheasioiden sovitteluun. Kyselyyn vastanneista kunnista 86 ilmoitti, että perheasioiden sovittelua ei tehdä kasvatus- ja perheneuvoloissa. Kysymykseen saadut vastaukset kattavat 88 % koko maan väestöstä.

Perheasioiden sovittelua tehdään myös mm. sosiaalitoimessa ja seurakuntien palveluna⁷.

Taulukko 16. Perheasioiden sovittelu kunnissa 2012

	Lkm	%	Väestö 31.12.	%
Kysymykseen vastanneet kunnat	262	100	4 777 901	100
joista kyllä	176	67,2	3 226 453	67,5
joista ei	86	32,8	1 551 448	32,5

⁶ Lähde: Kasvatus- ja perheneuvonta 2007, Tilastotiedote 26/2008. [<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201204193800>]

⁷ Lähde: Sosiaaliportti
[<http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/tyoprosessi/erityiskysymykset/erotilanne/perheasioidensovittelu/>]

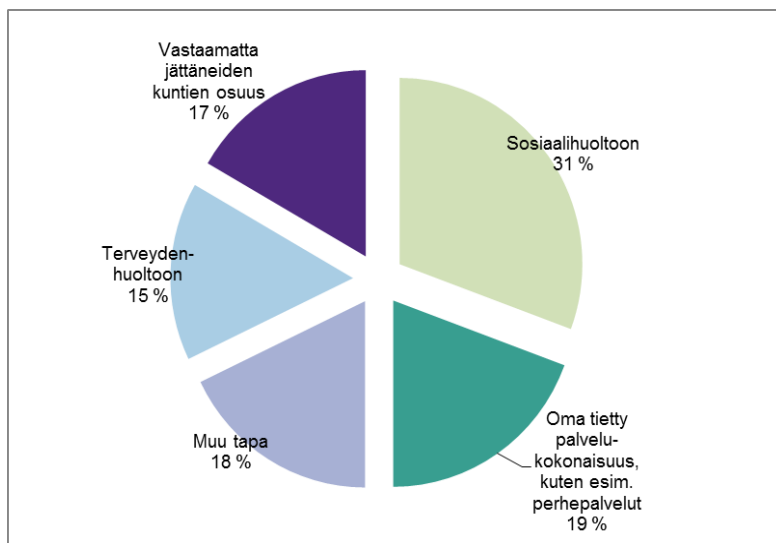
Kasvatus- ja perheneuvolapalvelujen organisointi kunnissa

Taulukko 17. Vastausten kattavuus koko maan väestöstä 2012

	Lkm	%	Väestö 31.12.	%
Kysymykseen vastanneet kunnat	279	83,0	4 934 970	90,9
Ei vastanneet kunnat	57	17,0	491 704	9,1
Kuntien lkm yhteensä 2012	336	100	5 426 674	100

Kasvatus- ja perheneuvolatoiminta on järjestetty kunnissa monin eri tavoin. Kyselyyn vastanneiden 279 kunnan vastauksesta kävi ilmi, että kasvatus- ja perheneuvolapalvelujen tuottaminen on järjestetty sosiaalihuollon toimesta 103 kunnassa ja terveydenhuollon toimesta 52 kunnassa. Tiettyyn omaan palvelukokonaisuuteen, johon on koottu monenlaisia palveluita (esim. perheiden palvelut) oli kasvatus- ja perheneuvoloiden toiminta organisoitu 65 kunnassa. Perheneuvolatoiminnan palvelut järjestettiin 60 kunnassa joko ostopalveluna tai niiden palvelujen saanti oli sijoitettu johonkin tiettyyn isäntäkuntaan, joka palveli jäsenkuntiensa asukkaita. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Kasvatus- ja perheneuvolapalvelujen organisointitapa koko maassa (N=336) 2012, %

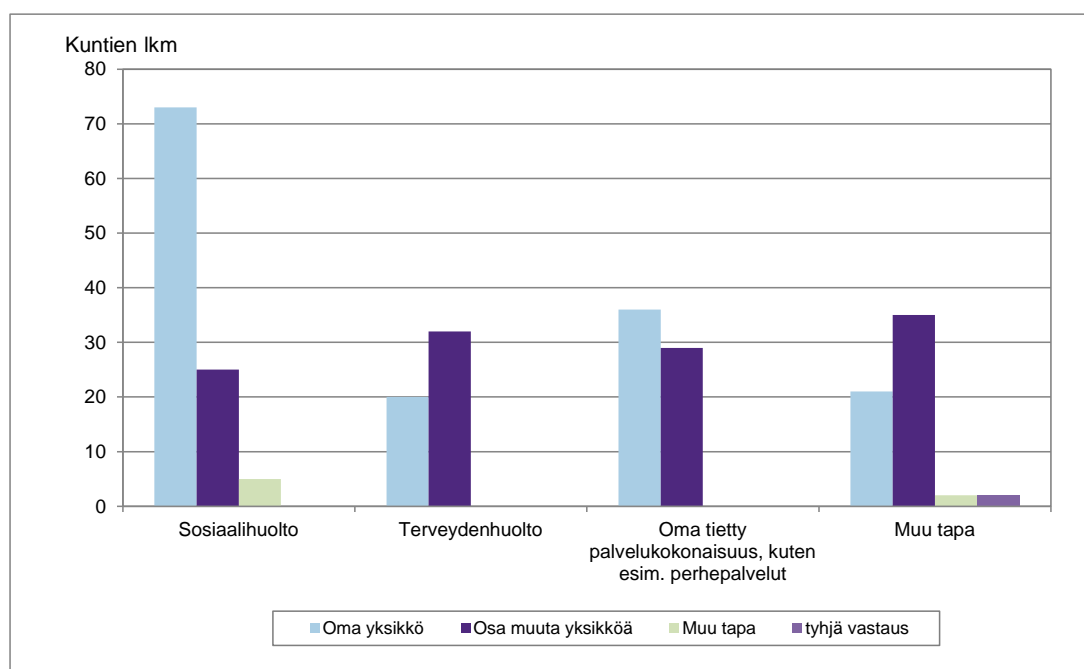

Sosiaalihuoltoon organisoidussa mallissa enemmistöllä (71 %) oli oma yksikkö, joka tuotti pelkästään kasvatus- ja perheneuvolapalveluita. Muilta osin (24 %) palvelut tuotettiin osana muuta yksikköä. (Kuvio 6.)

Terveydenhuoltoon organisoidussa mallissa palvelut oli 62 % vastanneista kunnista järjestetty osana muita yksiköitä. 38 % kunnista oli oma yksikkö, jossa kasvatus- ja perheneuvolapalveluja tuotettiin.

Erilaisten palveluiden alla kootuissa malleissa 55 % oli oma yksikkö ja 45 % palvelut tuotettiin osana muita yksiköitä.

Kuvio 6. Kasvatus- ja perheneuvolatoiminnan organisointitapa kunnissa 2012

Kasvatus- ja perheneuvonnan henkilöstön lukumäärät 31.12.2012

Taulukko 18. Vastausten kattavuus koko maan väestöstä 2012

	Lkm	%	Väestö 31.12	%
Kysymykseen vastanneet kunnat	255	75,9	4 772 998	88,0
Ei vastanneet kunnat	81	24,1	653 676	12,0
Kuntien lkm yhteensä 2012	336	100	5 426 674	100

Kasvatus- ja perheneuvolojen henkilöstön kokonaismääräksi koko maassa ilmoitettiin 1 708 henkilöä vuonna 2012. Kasvatus- ja perheneuvoloissa ilmoitettiin olevan 27 päätoimista johtajaa, lisäksi 87 henkilöä toimi useamman kuin yhden kasvatus- ja perheneuvolan johtajana. Yhteinen johtaja voi olla myös jonkin muun yksikön kuin toisen kasvatus- ja perheneuvolan kanssa. Osa tilastoon ilmoitetuista johtajista toimi myös asiantuntijatehtävissä, kuten psykologeina, jollaisina heidät on ilmoitettu myös tilastoon. Asiantuntijatyön ohella johtajina toimivien osuutta aineistosta ei pystytäkään tarkemmin ilmoittamaan. (Taulukko 19.)

Kasvatus- ja perheneuvolojen henkilökunnasta oli kokoaikaisia psykologeja 31 % ja sosiaalityöntekijöitä 23 % vuonna 2012. Henkilöstömääriä koskevaan vaihtoehtoon ”Muu” oli sisällytetty mm. toimistohenkilökuntaa, perheterapeutteja/perheneuvoja sekä mielenterveyshoitajia /psykiatrian sairaanhoitajia. Enemmistö eli 73 % koko henkilöstöstä oli kokoaikaisia työntekijöitä. Osa-aikaisia puheterapeutteja oli henkilöstössä vähiten. Heidän osuutensa oli hieman yli prosentin.

Taulukko 19. Kasvatus- ja perheneuvoloiden henkilöstö 2012

Henkilöstö 2012	Lkm	% osuudet
Johtaja päätoiminen	27	1,6
Johtaja yhteinen jonkin muun kanssa	87	5,1
Psykologi kokoaikaisia	530	31,0
Psykologi osa-aikaisia	146	8,5
Sosiaalityöntekijä kokoaikaisia	397	23,2
Sosiaalityöntekijä osa-aikaisia	70	4,1
Lääkäri kokoaikaisia	33	1,9
Lääkäri osa-aikaisia	98	5,7
Puheterapeutti kokoaikaisia	56	3,3
Puheterapeutti osa-aikaisia	19	1,1
Muu, kokoaikaisia	147	8,6
Muu, osa-aikaisia	98	5,7

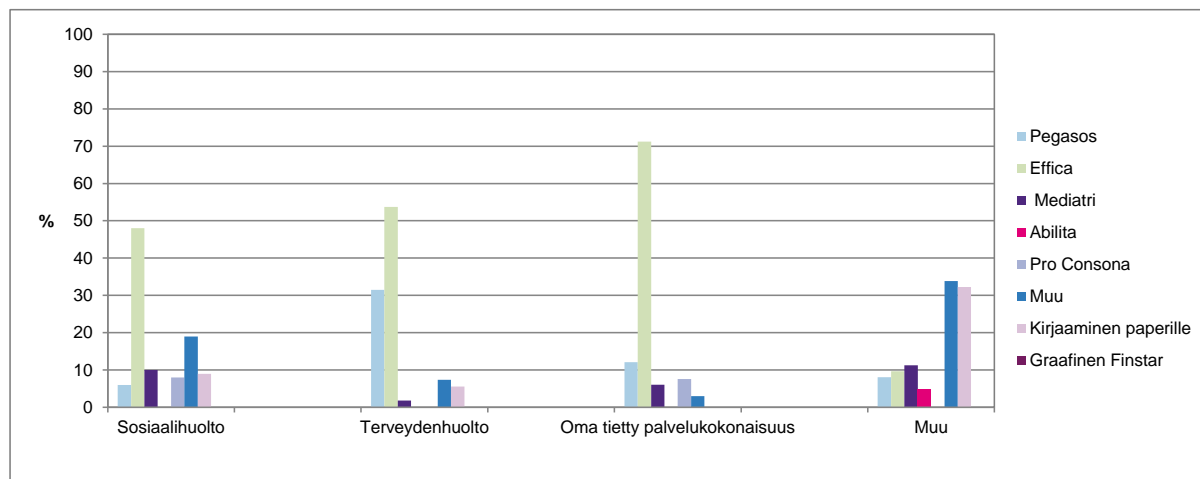
Kasvatus- ja perheneuvoloissa olleet asiakastietojärjestelmät 2012

Taulukko 20. Vastausten kattavuus koko maan väestöstä 2012

	Lkm	%	Väestö 31.12	%
Kysymykseen vastanneet kunnat	274	81,5	4 736 221	87,3
Ei vastanneet kunnat	62	18,5	690 453	12,7
Kuntien lkm yhteensä 2012	336	100	5 426 674	100

Kasvatus- ja perheneuvoloissa Efficca oli käytetyin asiakastietojärjestelmä vuonna 2012. Se oli käytössä 47 %:ssa kyselyyn vastanneista kunnista. Femart-asiakastietojärjestelmän osuus oli 14,6 % ja Pegasos-ohjelman 13 %. Toiminnan kirjaaminen tapahtui paperille vielä noin 11 % vastanneista kunnista, Mediatriin osuus oli 8 % ja Pro Consonan osuus 4,7 %, Abilitan osuuden ollessa hieman yli prosentti. Lopuilla 1,5 %:lla vastaajista oli käytössään jokin oma, itse kehitetty malli. (Kuvio 7.)

Kuvio 7. Asiakastietojärjestelmien osuus kuntien kasvatus ja perheneuvolapalveluissa 2012, %

KASVATUS- JA PERHENEUVOLATOIMINTA 2012

Kysely lähetetään kuntiin. Jos kunta ei tuota palvelua itse niin, kysely pyydetään toimittamaan edelleen palvelun tuottajalle.

Tilastotiedot pyydämme ilmoittamaan **28.2.2013** mennessä.

Tilastotietojen keruu toteutetaan internetkyselynä.

Sähköinen tilastolomake löytyy osoitteesta:

www.thl.fi/tilastot/tiedonkeruu/perheneuvonta

Tiedot koskevat vuotta 2012 ja ne pyydetään antamaan kuntakohtaisesti.

1. Tiedot antaneen organisaation nimi:

Vastaajan/yhteyshenkilön tiedot

Nimi

Puhelin

Sähköpostiosoite

2. Kunta, jonka asukkaita tiedot koskevat

3. Palvelun organisointitapa

Miten kasvatus- ja perheneuvolapalvelun tuottaminen on organisoitu?

- a) Sosiaalihuoltoon. Vastuualueen nimi
- b) Terveystieteidenhuoltoon. Vastuualueen nimi
- c) Esim. Perheiden palvelut -kokonaisuuteen, johon on koottu monentyyppisiä palveluja.
Vastuualueen nimi
- d) Muu tapa, mikä

4. Kasvatus- ja perheneuvolapalvelun yksikkö

Mihin yksikköön kasvatus- ja perheneuvolapalvelu sijoittuu?

- a. Oma yksikkö, joka tuottaa pelkästään kasvatus- ja perheneuvolapalveluja
- b. Osa muuta yksikköä, missä

5. Kasvatus- ja perheneuvonnan henkilöstön lukumäärät 31.12.2012

Ilmoitetaan kokonaisia henkilöitä.

a) Johtaja	päätoiminen	yhteinen jonkun muun kanssa
b) Psykologi	kokoaikaisia	osa-aikaisia
c) Sosiaalityöntekijä	kokoaikaisia	osa-aikaisia
d) Lääkäri	kokoaikaisia	osa-aikaisia
e) Puheterapeutti	kokoaikaisia	osa-aikaisia
f) Muu, mikä	kokoaikaisia	osa-aikaisia

6. Perheasioiden sovittelu

Tehdäänkö kasvatus- ja perheneuvolassa myös perheasioiden sovittelua?

Kyllä_____ / Ei_____

7. Palveluun pääsy

Kuinka kauan asiakas joutui keskimäärin odottamaan ensikäyntiä?

Jonotusaika lasketaan päivinä yhteydenotosta ensimmäiseen asiakastapaamiseen.

_____ päivää

8. Asiakkaaksi hakeutuminen

Miten teidän kunnassanne on mahdollista hakeutua kasvatus- ja perheneuvolan asiakkaaksi

- a) Asiakkaaksi voi hakeutua vapaasti itse
- b) Tarvitaan lähete
- c) Tarvitaan maksusitoumus
- d) Tarvitaan lähete ja maksusitoumus
- e) Muu tapa, mikä

9. Palvelua saaneet asiakasperheet

Asiakasperheeksi lasketaan palvelua käyttänyt perhe. Yksi perhe lasketaan vain kerran vuoden aikana.

Palvelua saaneiden asiakasperheiden lukumäärä vuoden aikana

Esimerkkejä asiakasperheiden kokoonpanosta :

Ydinperhe	perhe, joka koostuu kahdesta keskenään parisuhteessa olevasta vanhemmasta ja tähän parisuhteeseen saaduista yhteisistä lapsista. Luokkaan kuulumisen ei riipu vanhempien sukupuolesta tai parisuhteen lajista.
Uusperhe	perhe, johon kuuluu lapsia jommankumman tai molempien nykyisten puolisoitten edellisistä suhteista Uusperheiden vanhemmilla voi olla myös yhteisiä lapsia.
Yksinhuoltaja tai lähihuoltaja ja lapsia	perhe, jossa vain lapsen toinen vanhempi on lapsen huoltajana tai jossa huoltajana on se henkilö, jonka luona lapsi asuu ja on virallisesti kirjoilla
Kodin ulkopuolelle sijoitettu lapsi tai nuori	lapsi tai nuori, jonka hoito ja kasvatus on järjestetty muualla kuin lapsen kotona esimerkiksi lastensuojelulaitoksessa
Muu	muu kuin yllä mainittu perhetyyppi kuten lapsettomat avio- ja avoparit ja itsenäiset 18 v. täyttäneet nuoret

10. Asiaksmäärät

Asiakas on henkilö, joka on kirjattu palvelun saajaksi. Yksi asiakas lasketaan vain kerran vuoden aikana. Ikä vuoden lopun tilanteessa.

Asiakkaat ikäryhmittäin	Pojat/Miehet	Tytöt/Naiset	Yhteensä
0-6-vuotiaat			
7-15-vuotiaat			
16-21-vuotiaat			
22+ -vuotiaat			

	Miehet	Naiset	Yhteensä
Vanhemmat ja huoltajat			
Lapsettomat parit			

11. Perheiden asiakkaaksi hakeutumisen pääsyy

Vain yksi syy perhettä kohden.

Perheiden asiakkaaksi hakeutumisen pääsyy:	Perheiden lukumäärä vuoden aikana
Perheongelmat (esim. äkillinen traumaattinen tapahtuma, lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, perheväkivalta, päihdeongelma)	
Parisuhteen ongelmat	
Lapsen ongelmat (esim. tunne-elämän ongelmat, sopeutumisongelmat, psykosomaattiset ongelmat, oppimiseen ja kehitykseen liittyvät ongelmat)	
Muu syy, mikä?	

12. Asiakastyö käynteinä

Käynniksi lasketaan asiakkaan tapaamiskerta riippumatta sen ajallisesta pituudesta. Käyntien lukumäärällä tarkoitetaan asiakkaina olevien henkilöiden käyntien määrää. Luokittele käynti sen mukaan millaista hoitoa käynti toteuttaa.

	Käyntien lukumäärä vuoden aikana
Ohjaus- ja neuvonta	
Lääkärin tutkimus	
Puheterapeutin tutkimus	
Psykologin tutkimus	
Terapia	
Muu asiakaskäynti	

LISÄKYSYMYKSET

THL:n tavoitteena on saada kasvatusta- ja perheneuvolatoiminta asiakastietojärjestelmistä suoraan poimittavan jatkuvan tilastointijärjestelmän piiriin. Kartoittaaksemme tietojärjestelmätilannetta pyydämme vastaamaan seuraaviin kysymyksiin.

1. **Mikä asiakastietojärjestelmä Kasvatus- ja perheneuvolassanne on käytössä?**

- a) Pegasos
- b) Effic
- c) Mediatr
- d) Abilita
- e) Graafinen FinStar
- f) Pro Consona
- g) Muu...mikä?
- h) Kirjaaminen tapahtuu paperille.

2. **Mitä 'tilastointipohjaa' käytätte?**

- a) Sama kuin perusterveydenhuollon AvoHILMON tilastoinnissa.
- b) Muu, mikä

Lisätietoja:

Suunnittelija Tuula Kuoppala, [tuula.kuoppala\[at\]thl.fi](mailto:tuula.kuoppala[at]thl.fi)

Yksikön päällikkö Salla Säkkinen, [salla.sakkinen\[at\]thl.fi](mailto:salla.sakkinen[at]thl.fi)

Uppfostrings- och familjerådgivningsverksamhet 2012

Nyckelresultat

Uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten har ordnats på flera sätt i kommunerna. Enligt uppgifterna för 2012 har uppfostrings- och familjerådgivningstjänsterna organiserats i anslutning till socialvården i 31 procent av kommunerna. I 15 procent av kommunerna tillhandahålls tjänsterna i anslutning till hälsovården.

I cirka 19 procent av kommunerna bildar tjänsterna en specifik egen helhet, som omfattar olika tjänster, och i 18 procent av kommunerna tillhandahålls tjänsterna på annat sätt, till exempel som tjänster som köps av privata tjänsteleverantörer.

Enligt uppgifterna för 2012 var 41 procent av klienterna hos uppfostrings- och familjerådgivningarna 7–15 år gamla barn. Den främsta orsaken till att anlita uppfostrings- och familjerådgivningens tjänster var i 61 procent av fallen barnrelaterade problem.

I regel kunde klienterna söka sig till uppfostrings- och familjerådgivningen på eget initiativ utan remiss eller betalningsförbindelse. Väntetiden för första klientmötet var i genomsnitt något över en månad 2012.

Av de anställda vid uppfostrings- och familjerådgivningarna var 54 procent heltidsanställda psykologer och socialarbetare. Sammanlagt 73 procent av de anställda vid uppfostrings- och familjerådgivningarna arbetar på heltid.

Datainsamling och svarsbortfall

Uppgifterna i statistikrapporten baserar sig på en enkät till kommunerna i vilken man bland annat redde ut hur uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten hade organiserats i kommunerna. Sammanlagt 279 kommuner lämnade in den elektroniska blanketten. De kommuner som svarat täcker 90,9 procent av befolkningen. 57 kommuner svarade inte på enkäten. Antalet svar på de olika frågorna varierade däremot något.

Separata utredningar om uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten har gjorts tidigare 1991, 1997, 2002 och 2007. Tidigare skickades statistikfrågorna direkt till uppfostrings- och familjerådgivningarna. Enkäten 2012 skickades däremot till kommunernas officiella e-postadresser.

Vid sidan av insamlingen av data om 2012 ville man reda ut hur kommunerna organiserat uppfostrings- och familjerådgivningen. De nu erhållna resultaten utnyttjas vid planeringen av de kommande årens datainsamling avseende uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten.

Utöver dessa separata utredningar samlar Statistikcentralen årligen in uppgifter om antalet klienter hos uppfostrings- och familjerådgivningen till statistik över kommunernas ekonomi och verksamhet. Statistikcentralen och THL definierar klientantalet på olika sätt. I Statistikcentralens statistik över uppfostrings- och familjerådgivningen omfattar antalet klienter även andra familjemedlemmar som anlitat tjänster, medan THL endast statistikför antalet personer som registrerats som klienter, inte andra familjemedlemmar.

Antal klienter hos uppfostrings- och familjerådgivningen

Tabell 1. Svarens täckning i relation till hela landets befolkning 2012

	Antal	%	Befolkning 31.12	%
Kommuner som svarat på enkäten	271	80,7	4 839 933	89,2
Kommuner som inte svarat på enkäten	65	19,3	586 741	10,8
Antal kommuner sammanlagt 2012	336	100	5 426 674	100,0

De kommuner som svarade på enkäten hade 48 447 klienter 2012. Sammanlagt 41 % av klienterna hos uppfostrings- och familjerådgivningen var 7–15 år gamla skolbarn. Sammanlagt 35 % av klienterna var över 22 år gamla vuxna. Andelen klienter under skolåldern var 19 % och andelen 16–21 år gamla personer 5 %. (Diagram 1).

I datainsamlingen avseende 2012 definierades klient som en person som registrerats i tjänsten. I enkäten avseende uppfostrings- och familjerådgivningen¹ 2007 omfattade klienterna även familjemedlemmar som besökt rådgivningen under året. Antalet klienter 2007 respektive 2012 är således inte helt jämförbara. Ändå kan man utifrån resultaten av dessa enkäter se att 7–15 år gamla barn utgjorde en klar majoritet bland klienterna (diagram 1).

Enligt resultaten av enkäten 2012 var pojkarna mer representerade i åldersgrupperna med under 16 år gamla personer, medan majoriteten bland åldersgrupperna med över 16 år gamla personer var kvinnor (diagram 2). Enkäten 2007 uppvisade motsvarande relativa procentandelar.

Vissa kommuner uppgav också att klienternas kön inte specificeras i klientdatasystemen. I dessa fall angavs antalet klienter totalt utan könsindelning.

Statistikcentralen samlar årligen in uppgifter om antalet klienter hos uppfostrings- och familjerådgivningen till statistik över kommunernas ekonomi och verksamhet. Statistikcentralen och THL definierar klientantalet på olika sätt. I Statistikcentralens statistik över uppfostrings- och familjerådgivningen omfattar antalet klienter (79 824 klienter 2012²) även andra familjemedlemmar som anlitat tjänster, medan THL endast statistikför antalet personer som registrerats som klienter, inte andra familjemedlemmar.

¹ Källa: Uppfostrings- och familjerådgivning 2007 [<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201204193800>]

² Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen. [www.sotkanet.fi]

Tabell 2. Klienter hos uppfostrings- och familjerådgivningen enligt åldersgrupp och andel av motsvarande befolkning 2012, %

	0–6 år	7–15 år	16–21 år	22+ år	Sammanlagt
Kommunernas klienter som svarat på enkäten enligt åldersgrupp	9 139	20 122	2 226	16 960	48 447
Åldersgruppernas andel av motsvarande befolkning i de kommuner som svarat på enkäten, %	2,4	4,3	0,6	0,5	1,0
Åldersgruppernas andel av motsvarande befolkning i hela landet, %	2,2	3,8	0,6	0,4	0,9

Diagram 1. Fördelning av antalet klientbesök hos uppfostrings- och familjerådgivningar enligt åldersgrupp 2012, %

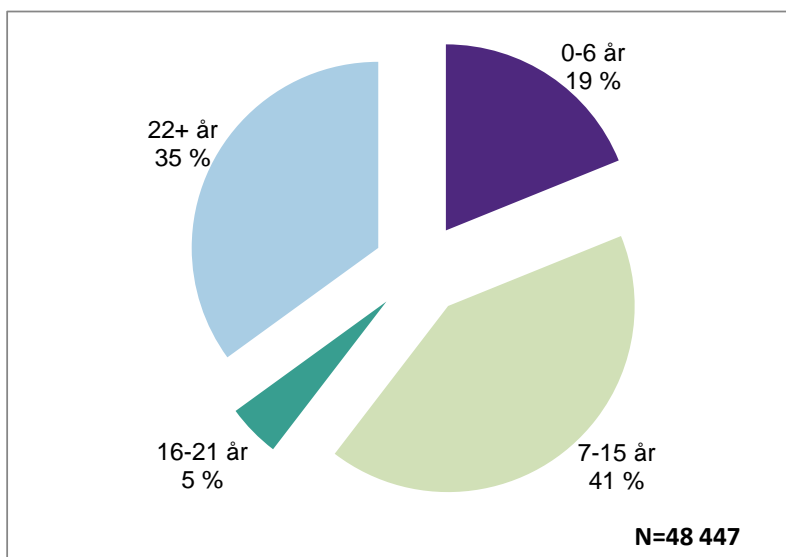
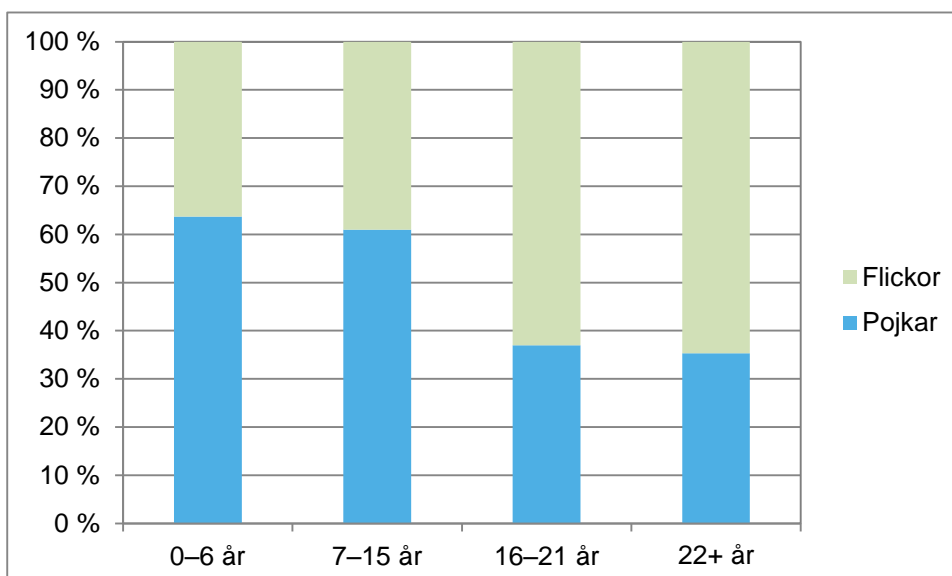

Diagram 2. Klienter hos uppfostrings- och familjerådgivningarna enligt kön och åldersgrupp 2012, %

Klientfamiljer som anlitat tjänster

Tabell 3. Svarens täckning i relation till hela landets befolkning 2012

	Antal	%	Befolkning 31.12	%
Kommuner som svarat på enkäten	260	77,4	4 671 332	86,1
Kommuner som inte svarat på enkäten	76	22,6	755 342	13,9
Antal kommuner sammanlagt 2012	336	100	5 426 674	100

Enligt de kommuner som svarade på enkäten hade uppfostrings- och familjerådgivningarna under 2012 sammanlagt 32 209 klientfamiljer³, dvs. 5,6 % av alla barnfamiljer i landet⁴. Sammanlagt 260 kommuner svarade på frågan om antalet klientfamiljer.

Enligt resultaten av enkäten 2007 hade uppfostrings- och familjerådgivningarna 29 292 klientfamiljer, men den riktiga siffran uppskattades dock vara 32 000. Uppskattningen baserar sig på att 10 familjerådgivningar låtit bli att svara på enkäten. Antalet klientfamiljer är således inte direkt jämförbart med resultaten av den föregående statistikenkäten 2007.

I vissa svar i enkäten 2012 angavs att antalet familjer var en uppskattning. De klienter hos uppfostrings- och familjerådgivningarna som anlitat tjänster registreras enligt klient, dvs. som en enskild person och inte som en familj. Av svaren framgick det också att flera medlemmar i samma familj kunde anlita tjänster separat under året eller att familjens sammansättning ändrats under klientförhållandet.

Familjens främsta orsak till att bli klient

Tabell 4. Svarens täckning i relation till hela landets befolkning 2012

	Antal	%	Befolkning 31.12	%
Kommuner som svarat på enkäten	239	71,1	4 395 199	81,0
Kommuner som inte svarat på enkäten	97	28,9	1 031 475	19,0
Antal kommuner sammanlagt 2012	336	100	5 426 674	100

Den främsta orsaken till att anlita uppfostrings- och familjerådgivningens tjänster var barnrelaterade problem. Sammanlagt 61 % av fallen handlade om barnrelaterade problem, bland annat känslomässiga problem, anpassningsproblem samt problem med inläring och utveckling. I 22 % av fallen var familjeproblem den främsta orsaken till anlitande av tjänster. Andra primära orsaker till anlitande av tjänster var problem i parförhållandet (10 %) och andra orsaker (7,5 %). I de specificerande svaren till "andra orsaker" angavs bland annat förlikning i familjeärenden, akuta kriser och begäran om utlåtanden.

När resultaten av enkäten avseende uppfostrings- och familjerådgivningen 2012 jämförs med föregående enkät kan man konstatera att de primära orsakerna till att anlita tjänster inte har förändrats. De barnrelaterade problemen ökade något jämfört med föregående enkät, dvs. tjänster anlätades på grund av barnrelaterade problem i 54 % av fallen. Eftersom enkäternas innehåll och definitioner inte helt motsvarar varandra, är jämförelsen riktgivande.

³ I denna statistik omfattar familjedefinitionen kärnfamiljer, nybildade familjer, ensamförsörjare eller förmyndare med barn, unga som placerats utanför hemmet eller annan. En mer exakt definition finns i den bifogade datainsamlingsblanketten.

⁴ Källa: Befolknings- och dödsorsaksstatistik. FOS. Statistikcentralen [www.sotkanet.fi]

I kommunernas svar poängterades det att det kan vara svårt eller rentav omöjligt att ange en enda orsak för hela familjen. I svaren påpekades det att en person registrerats som klient hos tjänsten, även om flera medlemmar från samma familj kan vara klient med olika slags problem.

Tabell 5. Familjers främsta orsaker till att bli klient 2012

Den främsta orsaken till att familjen sökt rådgivningstjänster	Antal	%
Familjeproblem	6 108	21,7
Problem i parförhållandet	2 759	9,8
Barnets problem	17 203	61,1
Annan orsak	2 105	7,5
Sammanlagt	28 175	100

Anlitande av uppfostrings- och familjerådgivningens tjänster

Tabell 6. Svarens täckning i relation till hela landets befolkning 2012

	Antal	%	Befolkning 31.12	%
Kommuner som svarat på enkäten	276	82,1	4 877 610	89,9
Kommuner som inte svarat på enkäten	60	17,9	549 064	10,1
Antal kommuner sammanlagt 2012	336	100	5 426 674	100

Enligt 247 kommuner kunde klienterna i regel söka sig till uppfostrings- och familjerådgivningen på eget initiativ. Endast i enstaka kommuner krävde klientrelationen remiss eller betalningsförbindelse. En kommun svarade att förfarandena vid anlitande av tjänster varierade både i fråga om tillhandahållande och organisering. Besök hos talterapeut kräver remiss av rådgivningen eller skolhälsovården. En del terapier köps av utomstående och kräver betalningsförbindelse. Unga kan hänvisas till tjänster inom mental hälsa och missbruk (köpta tjänster) även utan egentlig remiss.

Tabell 7. Anlitande av uppfostrings- och familjerådgivningens tjänster 2012

Anlitande av tjänster	Antal kommuner	Svarsfördelning, %	Befolkning 31.12	Erhållna svar i relation till befolkningen i de kommuner som svarat, % (N=4 877 610)	Erhållna svar i relation till befolkningen i hela landet, % (N=5 426 674)
Invånarna kan självmant anlita tjänsten	247	89,5	4 515 269	92,6	83,2
Remiss krävs	3	1,1	45 397	0,9	0,8
Betalningsförbindelse krävs	2	0,7	12 517	0,3	0,2
Remiss och betalningsförbindelse krävs	1	0,4	2 490	0,1	0,0
Annat sätt	23	8,3	301 937	6,2	5,6
Sammanlagt	276	100	4 877 610	100	89,9

Första klientbesök hos uppfostrings- och familjerådgivningen

Tabell 8. Svarens täckning i relation till hela landets befolkning 2012

	Antal	%	Befolkning 31.12	%
Kommuner som svarat på enkäten	267	79,5	4 250 296	78,3
Kommuner som inte svarat på enkäten	69	20,5	1 176 378	21,7
Antal kommuner sammanlagt 2012	336	100	5 426 674	100

Väntetiden för första klientbesöket hos uppfostrings- och familjerådgivningen var i genomsnitt något över en månad, dvs. 37 dagar (tabell 9). Enligt svaren kunde besök ordnas redan samma dag i två kommuner, medan det i 20 kommuner kunde ordnas inom en vecka (7 dagar). I 18 kommuner var man tvungen att vänta på det första klientmötet i över 3 månader (tabell 10). De längsta väntetiderna var ett halvt år (180 dagar).

Av kommunernas svar framgår det också att det var svårt eller ibland rentav omöjligt att räkna ut exakta medelvärden. Således har en del kommuner inte angett genomsnittliga väntetider för tjänster eller alternativt har de estimerat dem.

Resultaten av väntetiderna 2012 är inte direkt jämförbara med enkäten 2007, eftersom det då var frivilligt att svara på frågan eller ange ett estimat. Om man ändå jämför de genomsnittliga väntetiderna kan man konstatera att väntetiden 2007 var under en månad lång⁵, medan den fem år senare 2012 var över en månad lång i genomsnitt (tabell 9).

Tabell 9. Väntetid till första klientmöte (dagar) svarens spridning 2012

	Antal/dagar
Medelvärde	37
Median	30
Standardavvikelse	33
Minsta värde	0
Största värde	180

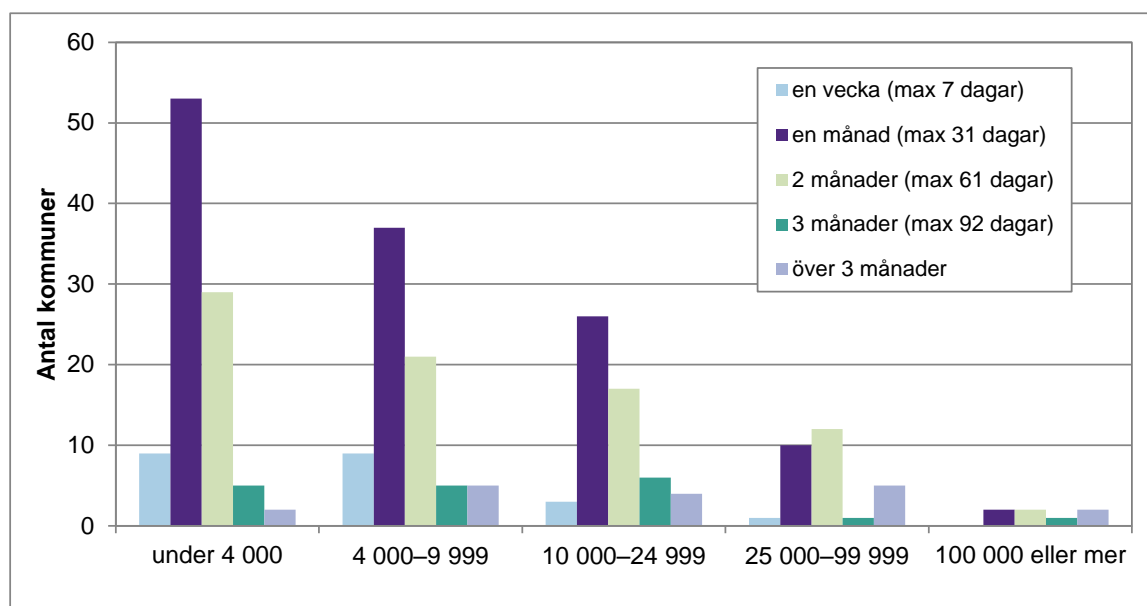
Tabell 10. Väntetid till första klientmöte periodiserat enligt kommun och befolkningsmängd 2012

	Antal	%	Befolkning 31.12	%
en vecka (max 7 dagar)	22	8,2	151 806	3,3
en månad (max 31 dagar)	128	47,9	1 914 482	41,7
2 månader (max 61 dagar)	81	30,3	1 471 957	32,1
3 månader (max 92 dagar)	18	6,7	441 665	9,6
över 3 månader	18	6,7	612 723	13,3
Antal svarande kommuner sammanlagt	267	100	4 592 633	100

⁵ Källa: Uppfostrings- och familjerådgivning 2007, Statistikmeddelande 26/2008. [<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201204193800>]

Tabell 11. Väntetid till första klientmöte enligt kommunernas befolkningsunderlag 2012

Kommunens storlek/invånare	Antal kommuner					sammanlagt
	en vecka (max 7 dagar)	en månad (max 31 dagar)	2 månader (max 61 dagar)	3 månader (max 92 dagar)	över 3 månader	
under 4 000	9	53	29	5	2	98
4 000–9 999	9	37	21	5	5	77
10 000–24 999	3	26	17	6	4	56
25 000–99 999	1	10	12	1	5	29
100 000 eller mer	0	2	2	1	2	7
Sammanlagt	22	128	81	18	18	267

Diagram 3. Väntetid till första klientmöte enligt kommunernas befolkningsunderlag 2012

Klientarbete under besök hos uppfostrings- och familjerådgivningen

Tabell 12. Svarens täckning i relation till hela landets befolkning 2012

	Antal	%	Befolkning 31.12	%
Kommuner som svarat på enkäten	233	69,3	3 983 464	73,4
Kommuner som inte svarat på enkäten	103	30,7	1 443 210	26,6
Antal kommuner sammanlagt 2012	336	100	5 426 674	100

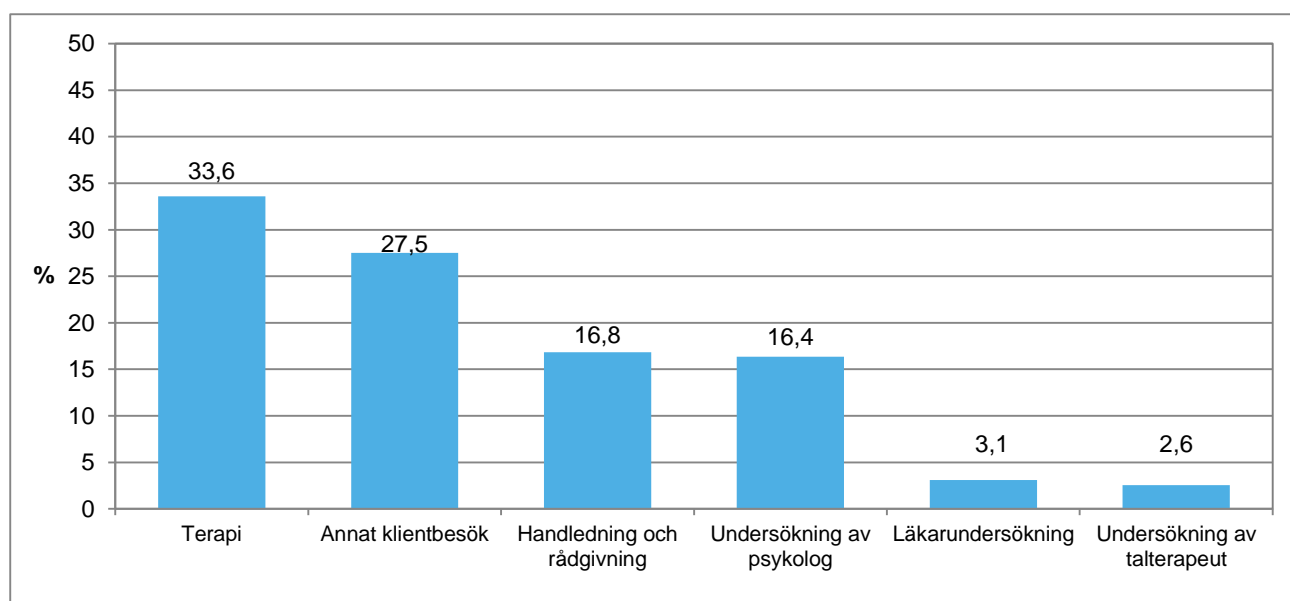
Sammanlagt 219 998 besök gjordes hos uppfostrings- och familjerådgivningarna under 2012. Som besök räknas ett möte med klienten oberoende av dess längd eller antalet sakkunniga eller andra familjemedlemmar som deltagit i mötet.

Klientarbetet vid uppfostrings- och familjerådgivningarna fördelades enligt olika arbetsformer i klientarbetet. Av klientarbetet var 33,6 % terapi, 16,8 % handledning och rådgivning, 16,4 % psykologundersökningar och 3,1 % läkarundersökningar. Näst mest, dvs. 27,5 % av klientbesöken

angavs i svaren vara "andra klientbesök". I dessa klientbesök ingår enligt datainsamlingsanvisningen all den övriga vård eller service som inte ingår i de andra ovan nämnda alternativen. Enligt svaren i datainsamlingen omfattar den övriga vården bland annat intervjuer med klienter, där till exempel föräldrar intervjuats om barnens bakgrund (preliminär bedömning). (Diagram 4 och tabell 13.)

I sin respons önskade kommunerna att klientbesöken kunde anges som prestationer. Då skulle den verkliga arbetsinsatsen framgå, om fler arbetstagare deltagit i mötet.

Diagram 4. Andelen klientbesök hos uppfostrings- och familjerådgivningar enligt arbetsform 2012, %

Tabell 13. Klientarbete under besök klassificerat enligt realiserad vård vid uppfostrings- och familjerådgivningen 2012

Klientbesök enligt realiserad vårdform	Antal
Handledning och rådgivning	37 044
Läkarsundersökning	6 850
Undersökning av talterapeut	5 644
Undersökning av psykolog	35 987
Undersökningar totalt	48 481
Terapi	73 924
Annat klientbesök	60 549
Sammanlagt	219 998

Resultaten av enkäterna 2012 och 2007 är inte jämförbara, men riktgivande slutsatser kan dock dras utifrån dem. Enligt resultaten ser det ut som om handlednings- och rådgivningsbesöken ökat jämfört med de övriga klientbesöken, medan undersökningarnas andel minskat i motsvarande grad.

Tabell 14. Klientarbete under besök klassificerat enligt realiserad vård vid uppfostrings- och familjerådgivningen 2007, %⁶

Förlikningsverksamhet i familjeärenden	Handledning och rådgivning	Undersökning	Terapi	Uppgift ej tillgänglig
1,5	12,4	31,8	34,3	19,9

Medling i familjeärenden

Tabell 15. Svarens täckning i relation till hela landets befolkning 2012

	Antal	%	Befolkning 31.12	%
Kommuner som svarat på enkäten	262	78,0	4 777 901	88,0
Kommuner som inte svarat på enkäten	74	22,0	648 773	12,0
Antal kommuner sammanlagt 2012	336	100	5 426 674	100

Allt som allt 176 kommuner meddelade att deras uppfostrings- och familjerådgivningar även tillhandahåller förlikning i familjeärenden. 86 kommuner meddelade att de inte tillhandahåller förlikning i familjeärenden vid sina uppfostrings- och familjerådgivningar. Svaren på frågan omfattar 88 % av hela landets befolkning.

Förlikning i familjeärenden tillhandahålls också bland annat av socialväsendet och församlingarna⁷.

Tabell 16. Förlikning av familjeärenden i kommunerna 2012

	Antal	%	Befolkning 31.12	%
Kommuner som svarat på enkäten	262	100	4 777 901	100
varav ja	176	67,2	3 226 453	67,5
varav ej	86	32,8	1 551 448	32,5

⁶ Källa: Uppfostrings- och familjerådgivning 2007, Statistikmeddelande 26/2008. [<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201204193800>]

⁷ Källa: Sosiaaliportti
[<http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/tyoprosessi/erityiskysymykset/erotilanne/perheasioidensovittelu/>]

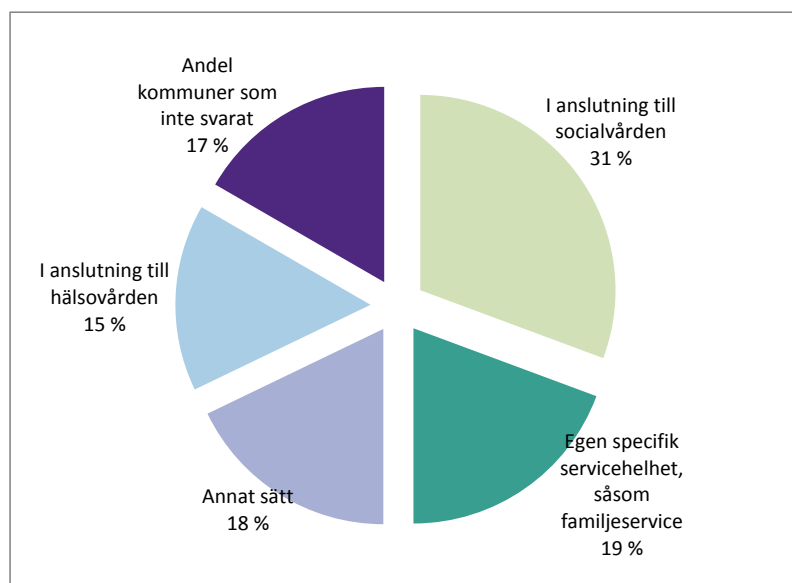
Organisering av uppfostrings- och familjerådgivningsservice i kommunerna

Tabell 17. Svarens täckning i relation till hela landets befolkning 2012

	Antal	%	Befolkning 31.12	%
Kommuner som svarat på enkäten	279	83,0	4 934 970	90,9
Kommuner som inte svarat på enkäten	57	17,0	491 704	9,1
Antal kommuner sammanlagt 2012	336	100	5 426 674	100

Uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten har ordnats på flera sätt i kommunerna. Av svaren av de 279 kommuner som deltog i enkäten framgår det att uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten ordnats via socialvården i 103 kommuner och via hälsovården i 52 kommuner. I 65 kommuner hade uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten organiserats som en egen serviceenhet med olika tjänster (t.ex. tjänster för familjer). I 60 kommuner ordnades familjerådgivning antingen som köpta tjänster eller också hade tjänsterna koncentrerats till en viss värdkommun som betjänade invånarna i medlemskommunerna. (Diagram 5.)

Diagram 5. Organisering av uppfostrings- och familjerådgivningstjänster i hela landet (N=336) 2012, %

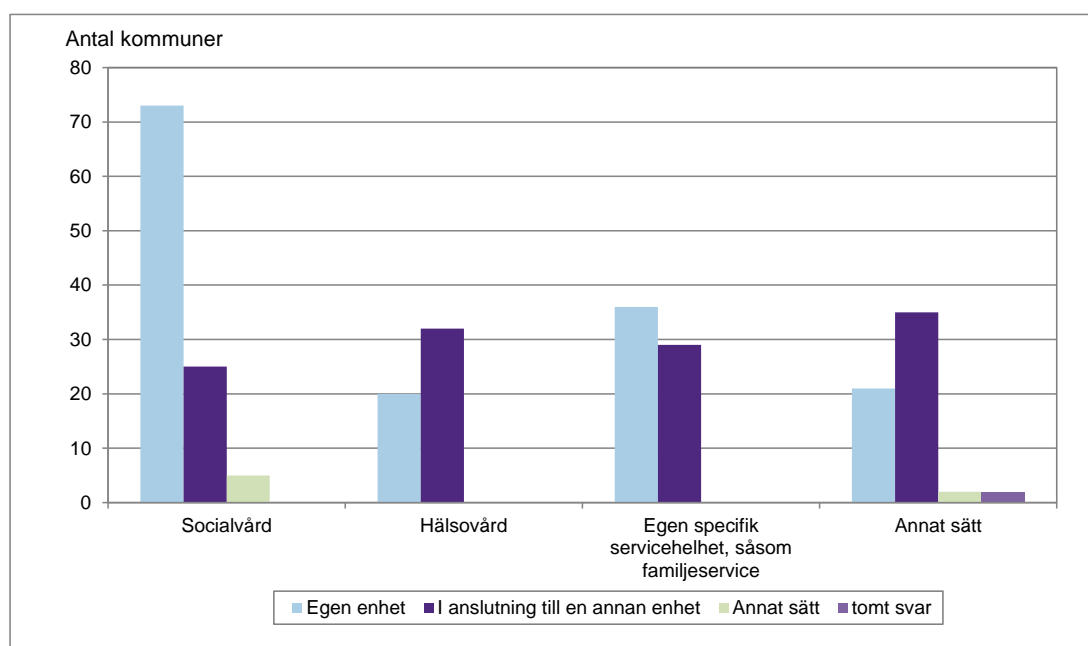

I de kommuner där verksamheten ordnats i anslutning till socialvården hade majoriteten (71 %) en egen enhet som endast tillhandahöll uppfostrings- och familjerådgivningstjänster. I de andra kommunerna (24 %) ordnades tjänsterna i anslutning till någon annan enhet. (Diagram 6.)

I de kommuner där verksamheten organiserats i anslutning till hälsovården hade tjänsterna i 62 % av kommunerna ordnats i anslutning till andra enheter. 38 % av kommunerna hade en egen enhet för uppfostrings- och familjerådgivning.

I modeller med olika slags tjänster hade 55 % en egen enhet medan 45 % tillhandahöll tjänsterna i anslutning till andra enheter.

Diagram 6. Organiseringen av fostrings- och familjerådgivningen i kommunerna 2012

Antal anställda vid uppfostrings- och familjerådgivningen 31.12.2012

Tabell 18. Svarens täckning i relation till hela landets befolkning 2012

	Antal	%	Befolkning 31.12	%
Kommuner som svarat på enkäten	255	75,9	4 772 998	88,0
Kommuner som inte svarat på enkäten	81	24,1	653 676	12,0
Antal kommuner sammanlagt 2012	336	100	5 426 674	100

Enligt svaren hade uppfostrings- och familjerådgivningarna sammanlagt 1 708 anställda i hela landet 2012. Uppfostrings- och familjerådgivningarna hade 27 heltidsanställda chefer, och dessutom var 87 personer chef för flera uppfostrings- och familjerådgivningar. En gemensam chef kunde också ansvara för någon annan slags enhet. En del av de chefer som upptagits i statistiken fungerade också i sakkunniguppgifter, till exempel som psykologer, såsom de även upptagits i statistiken. Andelen personer som verkade som chefer vid sidan av deras sakkunniguppgifter framgår inte närmare av statistiken. (Tabell 19).

Av uppfostrings- och familjerådgivningarnas personal 2012 var 31 % heltidsanställda psykologer och 23 % heltidsanställda socialarbetare. Alternativet "Annan" i avsnittet om antalet anställda inkluderar bland annat kontorspersonal, familjeterapeuter/-rådgivare samt mentalvårdare/psykiatriska sjukskötare. Majoriteten, dvs. 73 % av hela personalen arbetade på heltid. Det fanns minst deltidsanställda talterapeuter. Deras andel var något över en procent.

Tabell 19. Uppfostrings- och familjerådgivningarnas personal 2012

Personal 2012	Antal	%-andelar
Direktör, huvudsyssla	27	1,6
Direktör, tillsammans med någon annan	87	5,1
Psykolog, på heltid	530	31,0
Psykolog, på deltid	146	8,5
Socialarbetare, på heltid	397	23,2
Socialarbetare, på deltid	70	4,1
Läkare, på heltid	33	1,9
Läkare, på deltid	98	5,7
Talterapeut, på heltid	56	3,3
Talterapeut, på deltid	19	1,1
Annat, på heltid	147	8,6
Annat, på deltid	98	5,7

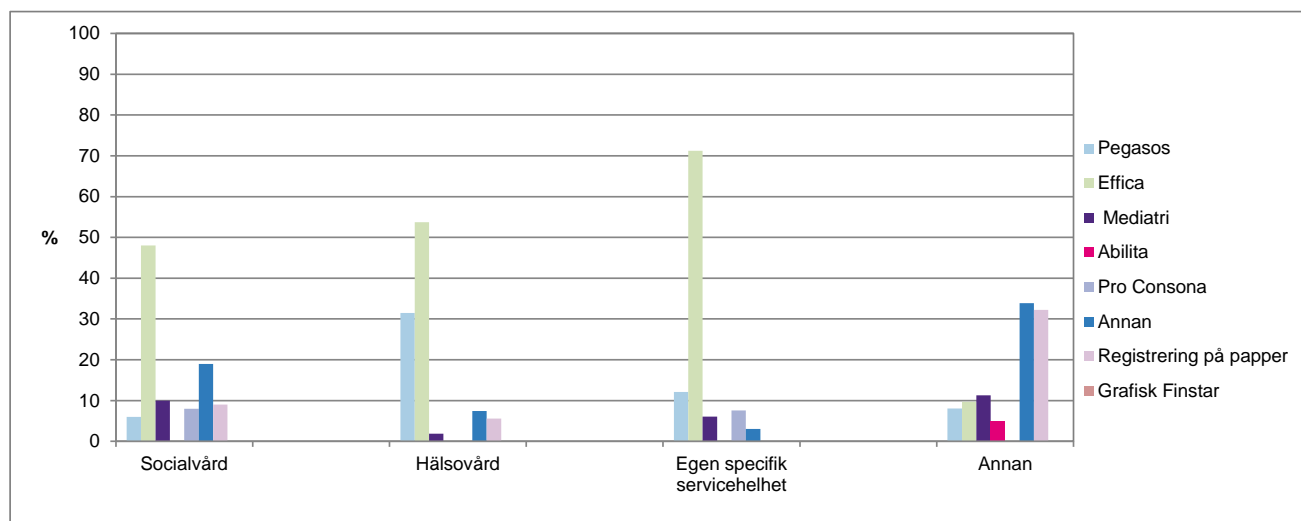
Klientdatasystem vid uppfostrings- och familjerådgivningen 2012

Tabell 20. Svarens täckning i relation till hela landets befolkning 2012

	Antal	%	Befolkning 31.12	%
Kommuner som svarat på enkäten	274	81,5	4 736 221	87,3
Kommuner som inte svarat på enkäten	62	18,5	690 453	12,7
Antal kommuner sammanlagt 2012	336	100	5 426 674	100

Vid uppfostrings- och familjerådgivningarna var Effic det mest använda klientdatasystemet 2012. 47 % av de kommuner som svarade på enkäten använde det. Klientdatasystemet Femarts andel var 14,6 % och Pegasos 13 %. Verksamheten registrerades fortfarande på papper i cirka 11 % av kommunerna. Mediatri andel var 8 % och Pro Consonas 4,7 %, medan Abilitas andel var något över en procent. Resten, dvs. 1,5 % använde ett system som de själva utvecklat. (Diagram 7.)

Diagram 7. Klientdatasystemens andel av kommunernas uppfostrings- och familjerådgivningstjänster 2012, %

UPPFOSTRINGS- OCH FAMILJERÅDGIVNINGSVERKSAMHETEN 2012

Enkäten sänds till kommunerna. Om kommunen inte producerar tjänsten själv, ber vi att enkäten sänds till den som producerar tjänsten.

Vi ber er vänligen meddela statistiska uppgifter senast den 28 februari 2013.

Statistikinsamlingen genomförs i form av en webbenkät.

Den elektroniska statistikblanketten finns på adressen:

www.thl.fi/statistik/datainsamling/familjeradgivning

Uppgifterna gäller 2012 och lämnas kommunspecifikt.

1. Organisation som har lämnat uppgifterna

Respondentens/kontaktpersonens uppgifter

Namn

Telefon

E-post

2. Kommun för vilken uppgifterna gäller

3. Sätt att organisera tjänsten

Hur har produktionen av uppfostrings- och familjerådgivningstjänsterna organiserats?

- a) Inom socialvården. Ansvarsområde
- b) Inom hälsovården. Ansvarsområde
- c) T.ex. inom helheten Familjetjänster som inkluderar många typer av tjänster. Ansvarsområde
- d) Annat sätt, vilket

4. Uppfostrings- och familjerådgivningstjänstens enhet

I vilken enhet finns uppfostrings- och familjerådgivningstjänsten?

- a. Separat enhet som endast producerar uppfostrings- och familjerådgivningstjänster
- b. Ingår i en annan enhet, vilken

5. Personal inom uppfostrings- och familjerådgivningen 31.12.2012

Anges i form av hela antal personer.

a) Direktör	huvudsyssla	tillsammans med någon annan
b) Psykolog	på heltid	på deltid
c) Socialarbetare	på heltid	på deltid
d) Läkare	på heltid	på deltid
e) Talterapeut	på heltid	på deltid
f) Annat, vad	på heltid	på deltid

6. Medling i familjeärenden

Genomförs medling också i fråga om familjeärenden inom uppfostrings- och familjerådgivningen?

Ja_____ / Nej_____

7. Tillgång till tjänsten

Hur lång är väntetiden till första besöket i genomsnitt för klienten?

Väntetiden räknas i dagar mellan den dag kontakt togs och första besöket.

_____ dagar

8. Klientkontakt

Hur söker man sig till uppfostrings- och familjerådgivningen i er kommun

- a) Invånarna kan självmant anlita tjänsten
- b) Remiss krävs
- c) Betalningsförbindelse krävs
- d) Remiss och betalningsförbindelse krävs
- e) Annat sätt, vilket

9. Klientfamiljer som fått service

Familj som anlitat tjänsten räknas som klientfamilj. En familj räknas bara en gång per år.

Antal klientfamiljer som fått service under året:

Exempel på familjesammansättningar:

Kärnfamilj	en familj som utgörs av två föräldrar som är gifta eller sammanboende och deras gemensamma barn i detta parförhållande. Det ovan nämnda gäller oberoende av föräldrarnas kön eller parförhållandets art.
Ombildad familj	en familj där ett eller flera barn är endast mannens och/eller endast kvinnans från tidigare förhållanden. Familjen kan även ha gemensamma barn.
Ensamstående förälder eller närmaste vårdnadshavare och barn	familj där endast barnets ena förälder är barnets vårdnadshavare eller där vårdnadshavaren är den person som barnet bor och är officiellt skriven hos
Barn eller ung person som placerats utanför hemmet	barn eller ung person vars vård och fostran har ordnats utanför barnets hem, till exempel på en barnskyddsinstitution
Annan	annan än ovan nämnda typ av familj så som barnlösa gifta eller sammanboende par och självständiga 18 år fyllda unga

10. Antal klienter

Den person som registreras som mottagare av tjänsten kallas klient. En klient räknas bara en gång under ett år. Åldern anges enligt situationen i slutet av året.

Klienter enligt åldersgrupp	Pojkar/Män	Flickor/Kvinnor	Totalt
0–6 år			
7-15 år			
16-21 år			
22 år och äldre			

	Män	Kvinnor	Totalt
Föräldrar och vårdnadshavare			
Barnlösa par			

11. Den främsta orsaken till att familjen sökt rådgivningstjänster

Endast en orsak per familj.

Den främsta orsaken till att familjen sökt rådgivningstjänster	Antal familjer under året
Familjeproblem (t.ex. akut traumatisk händelse, sexuellt utnyttjande av barn, familjeväld, missbruksproblem)	
Problem i parförhållandet	
Barnets problem (t.ex. problem i känslolivet, anpassningsproblem, psykosomatiska problem, inlärnings- och utvecklingsproblem)	
Annan orsak, vad?	

12. Klientarbete i besök

Som besök räknas möte med klienten oavsett tiden. Med antal besök avses antal besök av personer som är klienter. Klassificera besök enligt hurdan vård som genomförs under besöket.

	Antal besök under året
Handledning och rådgivning	
Läkarundersökning	
Talterapeutundersökning	
Psykologundersökning	
Terapi	
Annat klientbesök	

YTTERLIGARE FRÅGOR

THL:s mål är att uppfostrings- och familjerådgivningsverksamhetens klientdatasystem ska anslutas till ett fortlöpande statistiksystem med möjlighet att direkt ta ut rapporter. Följande frågor syftar till att kartlägga datasystemsituationen.

1. Vilket klientdatasystem används inom er Uppfostrings- och familjerådgivning?

- a) Pegasos
- b) Effic
- c) Mediatr
- d) Abilita
- e) Graafinen FinStar
- f) Pro Consona
- g) Annat, vilket?
- h) Registreringen sker till pappers.

2. Vilken 'statistikföringsmodell' tillämpar ni?

- a) Samma som primärhälsovårdens AvoHILMO:s statistikföring.
- d) Annat sätt, vilket

Tack för era svar!

Närmare upplysningar:

Planerare Tuula Kuoppala, [tuula.kuoppala\[at\]thl.fi](mailto:tuula.kuoppala[at]thl.fi)

Enhetschef Salla Säkkinen, [salla.sakkinen\[at\]thl.fi](mailto:salla.sakkinen[at]thl.fi)

Laatuseloste

Kasvatus- ja perheneuvolatoiminta

Tilastotietojen relevanssi

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on tehnyt viiden vuoden välein erillisselvityksen kasvatus- ja perheneuvolatoiminnasta. Vuosien 1991, 1997, 2002 ja 2007 erillisselvitykset lähetettiin suoraan kasvatus- ja perheneuvoloille. Vuotta 2012 koskeva kysely osoitettiin kunnille tarkoituksena selvittää mm. sitä, miten kasvatus- ja perheneuvolatoiminta on kunnissa organisoitu. Kyselyllä haluttiin myös kartoittaa, millaisia asiakastietojärjestelmiä on kuntien kasvatus- ja perheneuvoloilla käytössä. Kasvatus- ja perheneuvolatoiminnasta tarvitaan säännöllisesti kerättävää vertailukelpoista tietoa, ja siksi sen tiedonkeruuta ja tilastointia pyritään sujuvoittamaan.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on kerännyt tiedot sosiaalihuoltolain (17.9.1982/710) 17 § ja 19 § mukaisesti. Tietoja käytetään mm. päätöksenteossa ja suunnittelussa.

Menetelmäkuvaus

Vuotta 2012 koskeva kysely toteutettiin sähköisenä kyselynä (Webropol). Kunnille lähetettiin sähköpostitse linkki kyselylomakkeeseen. Kuntiin, jotka eivät olleet vastanneet kyselyyn määräaikaan mennessä, lähetettiin muistutus.

Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Kasvatus- ja perheneuvolatoimintaa koskevaan kyselyyn vastasi 279 kuntaa eli kunnista vastasi 83 prosenttia. Kokonaan vastaamatta jätti 57 kuntaa. Vastanneiden kuntien alueilla oli 90,9 prosenttia maan väestöstä.

Taulukko 1. Katoanalyysi väestöpohjan perusteella vuoden 2012 kasvatus- ja perheneuvontakyselyssä

Kunnan koko	Vastausosuus, %	Kuntien lukumäärä, N	
		Kato, %	(kokonaisotos)
alle 4 000 asukasta	83,5	16,5	124
4 000-9 999 asukasta	75,2	24,8	109
10 000-24 999 asukasta	88,6	11,4	63
25 000-99 999 asukasta	90,4	9,6	32
100 000 ja yli asukasta	100,0	0,0	8
Kuntaryhmä			
Kaupunkimainen	93,7	6,3	61
Taajaan asuttu	91,7	8,3	65
Maaseutumainen	78,1	21,9	210
Alehallintovirasto			
Etelä-Suomi	99,0	1,0	67
Lounais-Suomi	87,5	12,5	49
Itä-Suomi	63,0	37,0	52
Länsi- ja Sisä-Suomi	93,3	6,7	88
Pohjois-Suomi	84,4	15,6	43
Lappi	91,0	9,0	21
Ahvenanmaan valtionvirasto	100,0	0,0	16
Yhteensä	90,9	9,1	336

Vastausprosentti vaihtelee jonkin verran kysymyksittäin ja oli väestöön suhteutettuna 73,4–90,9.

Vuoden 2012 kyselyn tulokset ovat suuntaa antavia, koska sen tietosisältöä ja määritelmiä muutettiin verrattuna vuoden 2007 kyselyyn. Nyt kysyttyjä tietoja ei ole välttämättä saatu suoraan asiakastietojärjestelmistä, minkä vuoksi kunnat eivät aina ole pystyneet vastaamaan kaikkiin kysymyksiin tai annetut lukumäärät ovat arvioita. Tämän lisäksi on huomioitava että kyselyssä käytetyt käsitteet ja määritelmät eivät vielä ole vakiintuneet, mikä voi vaikuttaa siihen, että vastaajat ymmärtävät kysymyksen eri tavoin.

Nyt saatuja tuloksia vuodelta 2012 ei voi suoraan verrata edellisiin, vuosina 1991, 1997, 2002 ja 2007 toteutettuihin kyselyihin.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kasvatus- ja perheneuvolatoimintaa koskeva tilasto julkaistaan viiden vuoden välein.

Tietojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

THL (aiemmin Stakes) on kerännyt tietoja kasvatus- ja perheneuvolatoiminnasta vuosina 1991, 1997, 2002 ja 2007. Aiemmin kysely on toimitettu kasvatus- ja perheneuvoloille, mutta vuoden 2012 kysely osoitettiin poikkeuksellisesti kuntiin. Samoin tietosisältöä ja käsitteitä muutettiin laajalti vuoden 2012 tietojen osalta. Esimerkkejä: vuoden 2012 kyselyssä asiakas oli henkilö, joka oli kirjattu palvelun saajaksi. Aiemmassa kyselyssä (2007) asiakkaaksi laskettiin myös neuvolassa vastaanotolla käyneet muut perheenjäsenet. Vuoden 2012 kyselyssä asiakaskäynniksi lasketaan asiakkaaksi kirjatun henkilön tapaamiskerta riippumatta sen ajallisesta pituudesta. Vuotta 2007 koskevassa kyselyssä yksi käyntikerta oli 45–60 min/henkilö, jolloin viisihenkisen perheen käynti kirjattiin viitenä käyntikertana. Vuonna 2012 kyselyssä kysyttiin perheiden asiakkaaksi hakeutumisen pääsyytä, kun vuoden 2007 kysyttiin asiakkaaksi hakeutumisen pääsyytä.

Tietojen saatavuus ja selkeys

Keskeiset tulokset kootaan tilastoraporttiin, joka julkaistaan THL:n verkkosivuilla osoitteessa www.thl.fi/tilastot/perheneuvonta

Kvalitetsbeskrivning

Uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten

Statistikuppgifternas relevans

Institutet för hälsa och välfärd (THL) har vart femte år gjort en separat undersökning om uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten. De separata undersökningarna 1991, 1997, 2002 och 2007 skickades direkt till uppfostrings- och familjerådgivningarna. Enkäten 2012 skickades till kommunerna i syfte att reda ut bland annat hur uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten organiserats i kommunerna. Ett annat syfte var också att kartlägga hurdana klientdatasystem kommunernas uppfostrings- och familjerådgivningar använder. Det behövs regelbundet insamlade och jämförbara uppgifter om uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten, och därför strävar man efter att förenkla datainsamlingen och statistikföringen.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) har samlat in uppgifterna enligt 17 och 19 § i socialvårdslagen (17.9.1982/710). Uppgifterna används i bland annat beslutsfattandet och planeringen.

Metodbeskrivning

Enkäten avseende 2012 var elektronisk (Webropol). Kommunerna fick en länk till enkätblanketten per e-post. En påminnelse skickades till de kommuner som inte hade svarat inom den utsatta tiden.

Uppgifternas exakthet och tillförlitlighet

I enkäten gällande uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten deltog 279 kommuner, dvs. 83 procent av landets kommuner. Bortfallet var 57 kommuner. De svarande kommunerna omfattade 90,9 procent av landets befolkning.

Tabell 1. Bortfallsanalys utifrån befolkningsunderlag gällande enkäten om uppfostrings- och familjerådgivning 2012

Kommunens storlek	Svarsprocent, %	Bortfall, %	Antal
			kommuner, N (Sampel totalt)
mindre än 4 000 invånare	83,5	16,5	124
4 000-9 999 invånare	75,2	24,8	109
10 000-24 999 invånare	88,6	11,4	63
25 000-99 999 invånare	90,4	9,6	32
100 000 eller fler invånare	100,0	0,0	8
Kommungrupp			
Stadslik	93,7	6,3	61
Tätbebyggd	91,7	8,3	65
Landsortsbetonad	78,1	21,9	210
Regionförvaltningsverk			
Södra Finland	99,0	1,0	67
Sydvästra Finland	87,5	12,5	49
Östra Finland	63,0	37,0	52
Västra och Inre Finland	93,3	6,7	88
Norrs Finland	84,4	15,6	43
Lappland	91,0	9,0	21
Åland	100,0	0,0	16
Sammanlagt	90,9	9,1	336

Svarsprocenten varierade något från fråga till fråga och var 73,4–90,9 i förhållande till befolkningen.

Resultaten av enkäten 2012 är riktgivande, eftersom dess datainnehåll och definitioner avviker från enkäten 2007. De nu efterfrågade uppgifterna har inte nödvändigtvis erhållits direkt från klientdatasystemen, och därför har kommunerna inte alltid kunnat svara på alla frågor eller också kan siffrorna vara estimerade. Man bör därtill beakta att vissa begrepp och definitioner i enkäten fortfarande är oetablerade, vilket kan ha lett till olika tolkningar.

Resultaten för 2012 är inte direkt jämförbara med resultaten av de föregående enkäterna för 1991, 1997, 2002 och 2007.

Uppgifternas aktualitet och punktlighet

Statistiken över uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten publiceras vart femte år.

Uppgifternas enhetlighet och jämförbarhet

THL (tidigare Stakes) har samlat in uppgifter om uppfostrings- och familjerådgivningsverksamheten 1991, 1997, 2002 och 2007. Tidigare skickades enkäten till uppfostrings- och familjerådgivningarna, men enkäten 2012 skickades undantagsvis till kommunerna. Dessutom ändrades datainnehållet och begreppen i stor omfattning 2012. Exempel: i datainsamlingen avseende 2012 definierades klient som en person som registrerats i tjänsten. I den tidigare enkäten (2007) betraktades även andra familjemedlemmar som besökt rådgivningen som klienter. I enkäten 2012 betraktades ett möte med en registrerad klient som ett klientbesök oberoende av dess längd. I enkäten 2007 var ett besök 45–60 min/person, vilket innebar att besök av en fempersonersfamilj registrerades som fem besök. I enkäten 2012 frågade man vilken den främsta orsaken till att anlita tjänster var för familjer, medan man i enkäten 2007 frågade efter den främsta orsaken till att anlita tjänster.

Tillgång till uppgifterna och deras transparens

De viktigaste resultaten sammanställs i en statistikrapport, som publiceras på THL:s webbplats www.thl.fi/statistik/familjeradgivning.